

Wyldemerck eerste officiële libellenreservaat

Tekst:
Jaap Bouwman¹,
Peter de Boer²,
Ep van Hijum² &
Goasse Hylkema³

¹ De Vlinderstichting
² Friese Libellenwerk-
groep (De Hynstebiter)
³ Staatsbosbeheer

Sinds 12 mei 2007 is Nederland een natuureservaat rijker. Het gaat niet om zomaar een reservaat maar om een reservaat speciaal voor libellen. Het afgelopen jaar hebben De Vlinderstichting, de Friese Libellenwerkgroep en Staatsbosbeheer hard gewerkt aan de oprichting van het reservaat vlakbij Balk in Gaasterland. De feestelijke opening werd verzorgd door Peter de Boer (Friese libellenwerkgroep), Theo Verstrael (De Vlinderstichting) en Theunis Piersma (Universiteit Groningen).

Het libellenreservaat

Voor een aantal planten en dieren bestaan inmiddels reservaten in ons land. Dat was echter nog

Kaas Velling

De gevlekte witsnuitlibel is meer bijzondere libel van het gebied.

Leven onder en boven de waterspiegel

De meeste mensen zien libellen als ze over het water en langs de oevers scheren. Maar weinig mensen weten dat het grootste deel van het leven van deze fraai gekleurde insecten zich onder water afspeelt. Wat wij te zien krijgen zijn de volwassen dieren en hun leven is relatief kort ten opzichte van hun leven onder water. De meeste libellensoorten vliegen tussen de één en drie weken terwijl ze als larve tot wel enkele jaren onder water kunnen leven.

Libellenreservaat Wyldemerck

Het herkennen van zomersoorten

Eten en gegeten worden

Echte libel of juffer?

Het herkennen van voorjaarssoorten

In elk jaargetijde zijn weer andere libellensoorten actief. Het voorjaar is een bijzondere tijd voor de natuur en ook voor een aantal voorjaarslibellen. De soorten die hebben overleefd als larve komen nu uit het water gekropen. In mei en juni zijn de voorjaarslibellen volop actief bij de wateren in De Wyldemerck. Op dit paneel worden een paar van deze voorjaarssoorten aan u voorgesteld.

1. De **vuurlibel** (*Libellula depressa*) is in het voorjaar de enige rode juffer.
2. De **smalvleugel libel** (*Libellula fucata*) heeft een bronsrood glanzend lichaam.
3. Er komen drie soorten witsnuitlibellen op de Wyldemerck voor. Ze zijn te herkennen aan hun witte gezicht. De **grote witsnuitlibel** (*Zygoptera*) is de meest bijzondere soort van het gebied. De mannetjes zijn te herkennen aan de opvallende gele vlek op het achterlijf.
4. In het voorjaar vliegt de **opvallende witsnuitlibel** (*Zygoptera*) met rode ogen. In de zomer is de kleine **moedersjuffer** te zien.
5. De **blauwe witsnuitlibel** (*Zygoptera*) is een prachtig blauw jufferke, algemeen in De Wyldemerck in het voorjaar.
6. De **zwarte witsnuitlibel** (*Zygoptera*) is herkenbaar aan de extra zwarte vlekjes halverwege elk vleugel.

niet het geval voor de libellen. Het belangrijkste doel van de oprichting van het libellenreservaat is om mensen kennis te laten maken met deze bijzondere insecten en het gebied in de toekomst zo te beheren dat de verschillende soorten zich hier thuis blijven voelen. De Wyldemerck is gekozen als het gebied voor de oprichting van het eerste officiële libellenreservaat van ons land. Als u op een mooie zomerdag door het gebied loopt, zult u direct merken waarom. Tijdens uw wandeling zult u zien dat er grote aantallen libellen van veel verschillende soorten langs de waterkanten vliegen.

Hartelijk dank!

Ook u als donateur hebt bijgedragen aan dit eerste libellenreservaat! Een deel van de extra gift die wij u in mei 2006 hebben gevraagd, is besteed aan de Wyldemerck. Het totaalbedrag van ruim € 12.000 werd verdeeld over dit project en het onderzoek naar de duin- en grote parelmoervlinder op de Wadden.

De Wyldemerck

De Gaasterlandse Wyldemerck kent een roerige en wilde geschiedenis. In vroeger tijden werden hier ruilmarkten, kermissen en paardenrennen gehouden en was het een ontmoetingsplaats voor mensen uit de wijde omgeving. De naam Wyldemerck (wilde markt) is ontstaan, doordat het er vaak nogal ruig aan toe ging. In de jaren '60 zijn door zandwinning allerlei poeltjes en vennetjes ontstaan, die in 40 jaar tijd zijn uitgegroeid tot een prachtig natuurgebied waar veel planten en dieren zich thuis voelen. Al wandelend krijg je ze goed te zien. Door de aanwezigheid van verschillende watertypen en een gevarieerde plantengroei met onder andere veenmossen, zeggen, gele lis en fonteinkruiden is het natuurgebied erg aantrekkelijk voor libellen. Sinds 2003 wordt de libellenfauna van de Wyldemerck onderzocht door de Friese libellenwerkgroep. Het verbazingwekkende aantal van 34 libellensoorten werd hier aangetroffen, waaronder enkele zeldzaamheden als de gevlekte witsnuitlibel, glassnijder en vroege glazenmaker. Naast libellen vliegen er in het voorjaar oranjetipjes en zie je regelmatig een ijsvogel voorbij schieten.

De toekomst

De oprichting van het libellenreservaat is natuurlijk bijzonder en het is mooi dat deze prachtige dieren eens in het zonnetje worden gezet. Maar het is natuurlijk van belang dat het gebied ook voor de toekomst interessant blijft voor libellen. Daarvoor wordt komende zomer door De Vlinderstichting, Staatsbosbeheer en de Friese Libellenwerkgroep gezamenlijk een plan opgesteld. In dit plan wordt het beheer voor de komende jaren bepaald. Natuurlijk is bij het voorstellen van de maatregelen niet alleen aandacht voor libellen maar ook voor de andere dieren en planten die het gebied zo bijzonder maken.

De Wyldemerck zelf bezoeken?

De libellenroute in De Wyldemerck is vrij toegankelijk en een prachtige manier om kennis te maken met deze kleurrijke luchtacrobaten. De wandeling die is uitgezet, leidt u langs verschillende wateren waar het bijzondere gedrag van libellen goed te bewonderen is. Op zes plaatsen staan informatieborden die informatie geven over het gedrag en herkenning van libellen. We hopen dat met de oprichting van dit reservaat de interesse voor deze prachtige insecten zal toenemen. Wie weet volgen er nog meer libellenreservaten!

De officiële opening werd verzorgd door Theunis Piersma.

De geplaatste borden worden nauwkeurig bestudeerd.

Zo'n vijftig mensen lieten zich niet afschrikken door de voorspelde regen en waren bij de feestelijke opening aanwezig.